

UN MUNTATGE DE TITELLES QUE S'ESTRENARÀ EL 9 DE GENER A VALÈNCIA

Pinotxo entre bambolines

Després de vuit anys en el difícil món del teatre de titelles, al grup Bambalina se li presenta ara el repte més important de la seua trajectòria professional, muntar el «Pinotxo», de Carlo Collodi, amb onze milions de pressupost.

Remei Blasco

A les institucions sempre se'ls re-trau la poca sensibilitat davant el fet teatral. Aquesta acusació és, però, més contundent en el cas del teatre de titelles perquè, certament, ha estat una manifestació escènica poc més que oblidada per l'administració. La Diputació de València sembla voler trencar aquesta dinàmica i després de produir el muntatge de titelles del *Tirant lo Blanc* als grups L'Entaulat i Los Duendes, ara dona un pas més en la tasca de potenciar això que molts han qualificat de teatre menor. El grup Bambalina té un pressupost d'onze milions de pesetes per a adaptar un clàssic de la literatura infantil al teatre de titelles. El *Pinotxo*, de Carlo Collodi, en versió i adaptació de Bambalina, s'estrenarà el 9 de gener a la sala Escalante de la ciutat de València.

Adaptar el *Pinotxo* ha significat, per a Bambalina, continuar en la línia encetada amb espectacles com ara *Moviscopi*, *La cova del gran Banús* o *Ferrabràs*, però «reduir els més de tres-cents personatges del text original de Collodi a vint-i-cinc que en tindrà l'espectacle de titelles no ha estat gens fàcil», assegura Vicent Vila, director artístic del grup. Com totes les versions que s'han fet fins ara de *Pinotxo*, que en són moltes, la de

RAFA GIL

RAFA GIL

Pinotxo, el titella més universal que ha existit mai.

Bambalina s'ha basat, fonamentalment, en els primers quinze capítols perquè la resta, fins a trenta-set, tenen una qualitat literària inferior, ja que Carlo Collodi es va veure obligat a continuar les aventures de Pinotxo per al diari italià *Il giornale per i bambini* després que, publicat el capítol quinze, decidira acabar la història d'aquest ninot de fusta que volia esdevenir xiquet.

Bambalina, després d'aconseguir un considerable èxit amb els dos últims espectacles, *La cova del gran Banús* i *Ferrabràs*, té un repte important: demostrar que els titelles, quan se'ls dona un pressupost digne, poden oferir un espectacle de gran qualitat. I és perquè es tracta d'una oportunitat d'or que Bambalina intentarà que el seu Pinotxo, el primer que es munta amb titelles a l'estat espanyol, no defraude ni a grans ni a menuts quan el 9 de gener s'alce el teló de la sala Escalante.

Un dels principals problemes dels espectacles

amb actors i titelles és la conjunció de tots dos elements perquè, si no és perfecta, lluny de donar la sensació de fantasia i originalitat que es persegueix, s'acaba per fer un espectacle irreal, però poc imaginatiu. En el cas de *Pinotxo*, el fet que ja originàriament siga un titella, el titella més universal que ha existit mai, permet a l'espectador que el conjunt actors-titelles tinga credibilitat. A més, segons Vicent Vila, «hi ha un paral·lelisme entre el Pinotxo que era titella i volia convertir-se en xiquet i els xiquets que s'han de convertir en adults».

Per acabar d'aconseguir un clima de realitat, Bambalina ha optat per acostar al teatre de titelles el muntatge cinematogràfic. Així, el protagonista de l'obra, Pinotxo, és un titella diferent en cada escena perquè les múltiples tècniques de manipulació estiguen al servei dels moviments que es poden potenciar en cada moment. El resultat és un Pinotxo titella, però també un pinotxo amb vida.

Dotze *pinotxos*, manipulats amb diferents tècniques i molts altres titelles de fil, guant, tija o bunrakus, a més de les ombres i la càmera negra, dues tècniques que s'utilitzaran per primera vegada al País Valencià, són la primera matèria de l'espectacle i el resultat de més de mig any de construcció laboriosa i investigació teatral. Després d'això, l'*atrezzo* i la il·luminació han fet de cada escena un muntatge diferent perquè el públic pugua percebre la riquesa de l'espectacle.

Els actors, sis en total, i que també fan de manipuladors, provenen, bàsicament, del món del teatre *amateur*.

El teatre de titelles té en el grup Bambalina el millor representat del País Valencià.

Aquest és el cas, per exemple, de Raquel Ricart, que ja havia treballat a l'anterior espectacle de Bambalina o de Jaume Policarpo, creador del grup. La direcció de *Pinotxo* corre a càrrec de Rafael Calatayud, actor al muntatge de *La marquesa Rosalinda* del Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana, mentre l'assessor de dramaturgia és Vicent Vila. El fet que els actors no siguen professionals respon a la necessitat que el pes de l'obra, en tant que es tracta de teatre de titelles, l'ha de portar un titella i perquè el pressupost d'onze milions, tot i no ser gens habitual en els muntatges de titelles, tampoc dóna per a contractar actors de primera línia.

El cert és que Bambalina, el grup més important del País Valencià i un dels més prestigiosos arreu de l'estat, té, per primera vegada, l'oportunitat de treballar en una sala estable, amb un pres-

supost digne i, a llarg termini, podrà portar el seu *Pinotxo* a totes les comarques valencianes i als festivals de més renom de l'estat i l'estranger.

A partir del nou de gener, tots els xiquets i grans podran veure una nova versió d'un clàssic de la literatura infantil, el *Pinotxo*, de Carlo Collodi que tots identifiquen amb un nen al qual li creixia el nas per dir mentides, però que en l'espectacle de Bambalina no tindrà ni tanta càrrega moral ni tanta violència com en la versió original. Coneguda la trajectòria de Bambalina, que porta més de vuit anys lluitant contra corrent per fer del teatre de titelles una manifestació artística més i que ha aconseguit actuar als festivals i mostres més prestigiosos del món, és prou fàcil preveure un èxit considerable de *Pinotxo*. Els elements imprescindibles perquè el 9 de gener l'estrena siga un èxit, hi són. □

AL TALL

XAVIER «EL COIXO»

Ja a la venda

EN DISC I CASSETTE

Subscriu-te
per telèfon

357 28 56

Una publicació mensual per a tots els
Aiguets i les xiquetes valencians.
Ara, també als quioscos.

Apartat de Correus 11007
46080 VALÈNCIA

CAMACUC